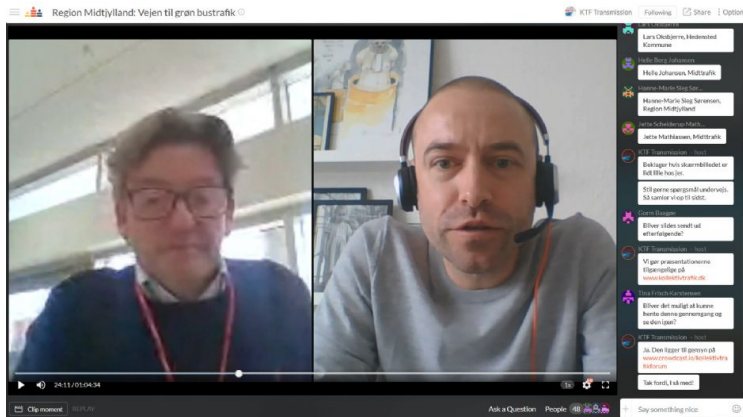

KTF Transmission: Sådan bliver de regionale busser i Midtjylland fossilfrie

Af: Mikael Hansen

Fra webinarret. Carsten Nørregaard, COWI (t.v.) og Thomas Dalgaard Mikkelsen, Midttrafik (t.h.)

Pilen peger på biogas og HVO som drivmidler til en grøn busdrift for de 258 busser, som kører regional kollektiv bustrafik i Region Midtjylland. Det fremgik af webinarret den 9. februar 2021, hvor tre oplæg pegede i samme retning.

Webinarret den 9. februar 2021 var det tredje om den grønne omstilling for regionale busruter – en lidt mere vanskelig øvelse end grøn omstilling af kollektive bytrafik på grund af lange afstande og effektive vognløb. Det er en udfordring for både de fossilfrie og emissionsfrie teknologier på rækkevidden og investeringer i fylde- og ladestationer.

De tre indlæg fra konsulenten, kontraktchefen og bestilleren pegede alle i samme retning ud fra nogle relativt forsigtige vurderinger af teknologiens stade og økonomien.

Konsulenten

Carsten Nørregaard, konsulent i COWI, havde regnet på økonomien for forskellige teknologiske løsninger ud fra et ønske om en økonomisk nulløsning. Lidt skrabet kunne man mene, men så fastlåst er regionernes økonomi.

Udregningen gav dette resultat:

- Syntetisk diesel, HVO, vil give en ekstraregning på 7 procent, 29 millioner kroner
- Certificeret biogas vil give en ekstraregning på 3 procent, 12 millioner kroner
- Eldrift med opladning på depot vil give en ekstraregning på 7 procent, 26 millioner kroner
- Eldrift med opladning på ruten vil give en ekstraregning på 11 procent, 38 millioner kroner

Gasdrift og eldrift kræver begge investeringer i fylde- eller ladeinfrastruktur.

Carsten Nørregaard tilføjede, at længere kontrakter ville kunne reducere ekstraregningerne, specielt kunne der være et potentiale i at forlænge eksisterende dieselbuskontrakter kombineret med introduktion af HVO.

Han påpegede desuden det faktum, at Djursland ikke har naturgasinfrastruktur. Hvis valget falder på biogas, må der findes andre løsninger på Djursland.

Carsten Nørregaard anbefalede biogas samt HVO på Djursland som den teknologisk og økonomisk bedste og sikreste løsning.

Carsten Nørregaards vurderinger af de emissionsfrie løsninger, elbusser og brintbusser, forekom meget forsigtige med f.eks. kun 85-95 km mellem opladninger for elbusser med opladning på ruten. Men som nævnt var de forsigtige vurderinger gennemgående i alle tre oplæg – næppe en tilfældighed.

Kontraktchefen

Thomas Dalgaard Mikkelsen er funktionsleder i Midttrafiks kontraktafdeling – det nærmeste vi kan komme en kontraktchef i det midtjyske. Thomas Mikkelsen fastslog, at de 85 regionale buslinjer i Midtjyllands drives med en meget høj effektivitet og med en lav gennemsnitsalder på busmateriellet. Langt de fleste busser har Euro 6 eller EEV-motorer. Alle emissioner er der styr på - bortset fra CO₂. Han konkluderede også, at der var sund økonomiske fornuft i, at lade busserne køre deres tid ud.

Den grønne omstilling bør derfor ske i forbindelse med kontraktudløb og nye udbud. Valget af "den grønne løsning" ville også ske i hver enhed for sig.

Thomas Mikkelsen lagde stor vægt på dialogen med busselskaberne og en stor hensyntagen til busselskabernes ønsket. Thomas Mikkelsen havde lyttet til COWI rådgivning, og så også biogasbusser som hovedløsningen – suppleret med HVO.

Thomas Mikkelsen lagde også op til justering af udbudsdesignet og kontrakterne ved blandt andet at gøre de udbudte pakker større og dermed færre.

Desuden lempes buskravene og der indføres en nye afregningsmodel, som vurderes til at gøre livet en smule lettere for busselskaberne - og prisen lavere for regionen og trafikelskabet.

Thomas Mikkelsen var klar over, at bestillerne ønskede flere teknologier i spil. Han annoncerede et elbusforsøg mellem Lemvig og Struer - de første elbusser i regionaltrafikken i Midtjylland.

Bestilleren

Specialkonsulent Peter Hermansen, Region Midtjylland, fortalte om regionens arbejde med miljø og klima, som han understregede ikke var nogen nyhed. Især fremhævede han Aarhus Letbane som et vigtigt klimatiltag. Regionsrådet i Region Midtjylland har netop vedtaget en bæredygtighedsstrategi, som lidt på forskud også kom til at indgå i klimasamarbejdsaftalen med Transportministeriet.

Hovedindholdet er, at i kommende udbud vil det være et krav, at alle busser skal være mindst CO-neutrale. Dette har været udgangspunktet for COWI's analyse. Peter Hermansen omtalte desuden planerne om at indføre batteritog på Lemvigbanen, hvor togmateriellet står overfor en udskiftning.

Klimasamarbejdsaftalen indeholder desuden klimamål for andre køretøjer og kørselstyper i regionens regi. Det er bl.a. patientbefordring, mange slags vare- og godstransport med egne eller indlejede køretøjer. En interessant oplysning for portalens læsere var målet om at gøre patientbefordringen CO-neutral senest i 2030.

Region Midtjylland er enig i Cowi-analysen konklusion om at satse på biogasdrift for de regionale busruter – kombineret med HVO. Regionen er åben overfor samarbejde med kommuner om gasfyldestationer.

Kommentar

De midtjyske parter i kollektive trafik har som det fremgår valgt en relativ forsigtig tilgang til den grønne omstilling for de regionale busruter i Region Midtjylland. Valget af biogas strider dog en smule mod alle parter erklæringer om at vælge en teknologineutral tilgang. Men det skal nok lykkes at formulere udbudskravene, så det ender med kontrakter med biogasbusser- suppleret med dieselbusser på HVO.

Måske kunne man have været en smule mere dristig og forsøge sig med mere end en enkelt elbuslinje på forsøgsbasis? Alt tyder på at rækkevidden for elbusser vil stige dramatisk i de kommende år - allerede på de tre år siden Roskilde fik elektriske bybusser er der sket ganske meget.

Regionernes stramme og tæt styrede økonomi er vel den bedste forklaring på den forsigtige tilgang, og omkring 200 nye gasbusser i Region Midtjylland vil da også få stor betydning for både den grønne omstilling og for gasbussernes omdømme i kollektiv trafik. I 2030'erne når de kommende gasbus-kontrakter løber ud, må der forventes at være helt anderledes klimaeffektive løsninger til rådighed.

Så til sidst er par forundringsspørgsmål:

Hvorfor blev Trafikstyrelsen pulje med støtte til klimaomstilling af regionale busser ikke nævnt? Region Midtjylland/Midttrafik har netop fået bevilget 13 millioner kroner til omstilling af HVO-drift på 11 regionale ruter i de kommende 2 år. ??

Når Region Midtjylland gerne vil samarbejde med kommune om gasinfrastruktur, ville det være nærliggende at omtale Silkeborg, Holstebro og Skive Kommuner, som allerede har biogasdrift i den kommunale busdrift. Hvorfor skulle det forties?

Sig nu tingene, som de er!!

Webinaret havde 44 deltagere og kan genses på adressen <https://www.crowdcast.io/kollektivtrafikforum>

Hent de tre præsentationer samt COWI analyser her